

การอภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อที่จะศึกษาความรับผิดชอบต่องานด้านบริหารของ
เภสัชกรอุตสาหกรรม จากผลการวิจัยในบทที่ 3 สามารถนำผลของการวิจัยมาทำการอภิปราย
ได้ดังนี้

1. การศึกษาความรับผิดชอบต่องานด้านบริหารของ เภสัชกรอุตสาหกรรม

จากผลการวิจัยซึ่งได้มาจากการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ของ เภสัชกรอุตสาหกรรมทั้งหมด ปรากฏว่าได้ค่าเฉลี่ยสูงกว่า 3.0 แสดงว่า เภสัชกรอุตสาหกรรม
ทั้งหมดมีความรับผิดชอบต่องานด้านบริหารสูง ซึ่งผลการวิจัยนี้ไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานของการวิจัย
ในข้อที่ว่า เภสัชกรอุตสาหกรรมมีความรับผิดชอบต่องานด้านบริหารต่ำ โดยที่ค่าเฉลี่ยรวมมีค่าเท่ากับ
 3.9 ± 1.27 ซึ่งอาจสูงมากในกลุ่มตัวอย่างส่วนหนึ่งและค่อนข้างสูงในอีกกลุ่มหนึ่ง แต่เมื่อพิจารณา
จากค่าเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความรับผิดชอบต่องานด้านบริหารในด้านต่าง ๆ
ทั้ง 6 ด้าน ผลปรากฏว่า เภสัชกรอุตสาหกรรมไทยมีความรับผิดชอบด้านการวางแผนและจัดองค์การ
สูง เป็นอันดับหนึ่ง มีความรับผิดชอบด้านการวินิจฉัยและตัดสินใจ สั่งการสูง เป็นอันดับสอง มีความ
รับผิดชอบด้านการบริหารงานบุคคลสูงรองลงมาเป็นอันดับสาม และมีความรับผิดชอบด้านการติดตาม
และประเมินผลการปฏิบัติงาน สูงรองลงมาเป็นอันดับที่สี่ โดยมีความรับผิดชอบต่องานด้านการ
ประชาสัมพันธ์สูงใกล้เคียงกัน และมีความรับผิดชอบต่องานด้านการบริหารการเงินและงบประมาณ
สูง เป็นอันดับสุดท้าย เพื่อให้การอภิปรายเป็นไปอย่างลึกซึ้งกว้างขวางยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขออภิปราย
ผลการวิจัยความรับผิดชอบต่องานด้านบริหารในด้านต่าง ๆ ทั้ง 6 ด้านดังนี้

1.1 ความรับผิดชอบด้านการวางแผน และการจัดองค์การ

ผลการวิจัยพบว่า เภสัชกรอุตสาหกรรมมีความรับผิดชอบต่องานด้านการวางแผน และ
การจัดองค์การสูงสุดเป็นอันดับหนึ่งมากกว่าการจัดการด้านอื่นใด ทั้งนี้ เป็นเพราะว่าในโรงงาน
ผลิตยาแผนปัจจุบันในประเทศไทยทุกวันนี้ เจ้าของโรงงานเป็นส่วนน้อยที่เป็นเภสัชกร ดังนั้น

หน้าที่ความรับผิดชอบต่องานด้านการวางแผน และจัดระบบการผลิตยาในโรงงานจึงต้องตกเป็นหน้าที่ของ เกษัชกรอุตสาหกรรม เสีย เป็นส่วนใหญ่ เกษัชกรอุตสาหกรรมโดยทั่วไปในโรงงานผลิตยาแผนปัจจุบันตั้งแต่ขนาดเล็กจนถึงขนาดกลาง จะต้องทำหน้าที่จัดการด้านการบริหารการผลิต และควบคุมคุณภาพของยาตั้งแต่ เริ่มขบวนการผลิตจนถึงการบรรจุ เข้าหีบห่อ เพื่อนำออกจำหน่าย นอกจากโรงงานขนาดใหญ่เท่านั้นที่อาจมี เกษัชกรอุตสาหกรรมจำนวนมาก และแบ่งภาระความรับผิดชอบด้านการผลิตและควบคุมคุณภาพกัน ดังนั้น หน้าที่ด้านการวางแผนและจัดระบบการบริหารงานผลิตจึงมัก เริ่มและจบที่ตัว เกษัชกรอุตสาหกรรม เอง

1.2 ความรับผิดชอบด้านการวินิจฉัยและตัดสินใจสั่งการ

ผลการวิจัยกลับพบว่า เกษัชกรอุตสาหกรรมมีความรับผิดชอบต่องานการวินิจฉัย และตัดสินใจสั่งการสูงรองลงมา เป็นอันดับสองต่อจากความรับผิดชอบด้านการวางแผน และจัดระบบการผลิต สาเหตุที่เป็น เช่นนี้ เนื่องจากว่า เมื่อ เกษัชกรอุตสาหกรรมส่วนใหญ่มีความรับผิดชอบด้านการวางแผนและจัดระบบการผลิตสูง การวินิจฉัยและตัดสินใจสั่งการอัน เป็นงานด้านบริหารที่สำคัญที่สุดอย่างหนึ่งที่จะทำให้งานผลิตและควบคุมคุณภาพของยา เป็นไปตามระบบแผนงานที่ดี เกษัชกรอุตสาหกรรมผู้มีหน้าที่รับผิดชอบต้องพยายามอย่างยิ่งที่จะต้องใช้ความพินิจพิจารณาอย่างรอบคอบ และต้องอาศัยประสบการณ์การทำงานด้านนี้มาร่วมประกอบในการทำการวินิจฉัยปัญหาต่าง ๆ ก่อนตัดสินใจสั่งการ แก่ปัญหาหรือตัดสินใจด้านต่าง ๆ ในระบบการผลิตและควบคุมคุณภาพ เพื่อให้บังเกิดผลงานที่ดีเยี่ยม มีปัญหาน้อยที่สุด จึงจำเป็นที่ความรับผิดชอบด้านการวางแผนและจัดระบบการผลิตจะต้องสูงควบคู่กันไปกับความรับผิดชอบต่อการวินิจฉัย และตัดสินใจสั่งการที่ดี

1.3 ความรับผิดชอบด้านการบริหารบุคคล

ผลการวิจัยพบว่า เกษัชกรอุตสาหกรรมทั้งหมดมีความรับผิดชอบด้านการบริหารงานบุคคลสูง รองลงมา เป็นอันดับสาม โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.90 ± 1.37 ซึ่งอาจถือว่าไม่สูงมากนัก อันเนื่องมาจากว่า โรงงาน เกษัชกรกรรมในบ้านเราที่มีขนาดเล็กและขนาดกลางจะมีจำนวนมากกว่า โรงงานขนาดใหญ่ ระบบการบริหารงานในโรงงานผลิตยาส่วนใหญ่มักจ้างพนักงานที่เป็น เกษัชกร

เพียงไม่กี่คนในหนึ่งโรงงาน นอกนั้นก็ เป็นพนักงานฝ่ายผลิต ฝ่ายควบคุมคุณภาพและฝ่ายบรรจุ อีกจำนวนหนึ่ง ระบบการคัดเลือกพนักงาน บรรจุในตำแหน่งต่าง ๆ อาจได้พนักงานที่มีความสามารถและความรู้ไม่ตรงหรือไม่พอกับงานที่ต้องรับผิดชอบ เพราะไม่ยอมจ้างด้วยเงินเดือนที่สูงพอ สาเหตุประการแรกที่ทำให้ เภสัชกรอุตสาหกรรมมีความรับผิดชอบด้านการบริหารบุคคลน้อย เนื่องมาจาก เภสัชกรอุตสาหกรรมเองมีงานต้องรับผิดชอบในการควบคุมดูแลงานผลิตอยู่เต็มมือแล้ว เพราะต้องดูแลในเกือบทุกขั้นตอนของกระบวนการผลิต ย่อมมีโอกาสใกล้ชิดกับพนักงานในความรับผิดชอบไม่มากนัก จึงไม่สามารถจัดการด้านการติดตามผลการปฏิบัติงานและประเมินผลการปฏิบัติงานของแต่ละคนอย่างลึกซึ้ง ทั้งภาระหน้าที่ในการพิจารณาขึ้นเงินเดือนหรือจ่ายเงินโบนัสพิเศษ จะตก เป็นของ เจ้าของโรงงานหรือผู้จัดการโรงงาน สาเหตุประการที่สอง อาจเนื่องมาจาก เภสัชกรอุตสาหกรรมจำนวนมาก ไม่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องในการคัดเลือกตัวบุคคล เพื่อบรรจุเข้าทำงาน กลับ เป็นหน้าที่ของเจ้าของกิจการ อันทำให้เกิดการแบ่งพรรคแบ่งพวกกันขึ้นในโรงงาน เนื่องจากการประจบสอพลอของพนักงานระดับต่ำ ๆ ซึ่งเป็นต้นเหตุที่ทำให้ เภสัชกรอุตสาหกรรมเกิดความ เบื่อหน่ายในงาน

1.4 ความรับผิดชอบต่องานด้านการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานและด้านการประชาสัมพันธ์

ผลการวิจัยพบว่า เภสัชกรอุตสาหกรรมทั้งหมดมีความรับผิดชอบด้านการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานสูง เป็นอันดับสี่ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ (3.80 ± 1.22) ซึ่งใกล้เคียงกับความรับผิดชอบด้านการประชาสัมพันธ์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ (3.80 ± 1.15) ตามที่ได้อภิปรายผลการวิจัยไว้ในข้อ 1.3 ซึ่งพบว่า เภสัชกรอุตสาหกรรมมีความรับผิดชอบด้านการบริหารงานบุคคลไม่สูงนัก ย่อมเป็นผลสืบเนื่องมาจากการขาดหรือไม่มีความรับผิดชอบด้านการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของพนักงานในความรับผิดชอบนั่นเอง ซึ่งตามความเป็นจริงแล้ว งานบริหารงานบุคคลจะไม่มีทางที่จะประสบความสำเร็จหรือมีประสิทธิภาพได้เลย ถ้าขาดการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน งานผลิตและควบคุมคุณภาพยาแผนปัจจุบัน มีขั้นตอนการผลิตแต่ละขั้นที่ต้องการการควบคุมดูแลและทดสอบความแม่นยำครบถ้วนอยู่ตลอดเวลา

และตามที่ได้กล่าวมาแล้วพบว่า เกษัชกรอุตสาหกรรมส่วนใหญ่ต้องควบคุมดูแลระบบงานผลิตเกือบทั้งหมด กระบวนการ ทั้งยังต้องทำงานกับพนักงานหรือผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาที่บางครั้งไม่มีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับงาน และบางแห่งยังให้พนักงานผลิตทำงานล่วงเวลาโดยทำการผลิตยาระหว่างที่ เกษัชกรไม่อยู่ที่โรงงาน พนักงานผลิต เมื่อขาดการควบคุมดูแลจาก เกษัชกรโรงงานบ่อย ๆ ครั้ง เข้าก็เกิดความเคยชิน นึกว่าตนเองสามารถทำงานนั้น ๆ ได้โดยลำพัง ทำให้เกิดการผิดพลาดขึ้นเสมอ เช่น ยาไม่เต็มสูตรหรืออายุไม่นาน เป็นต้น เกษัชกรอุตสาหกรรมซึ่งมักมีงานล้นมืออยู่แล้วจึงหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะต้องมีความรับผิดชอบด้านการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชามากกว่าด้านบริหารอื่น ๆ

ส่วนที่พบว่า เกษัชกรอุตสาหกรรมส่วนใหญ่มีความรับผิดชอบด้านการประชาสัมพันธ์ต่ำกว่าด้านอื่น ยกเว้นด้านการบริหารการเงินและงบประมาณ คง เนื่องจากสาเหตุอันเดียวกัน คือ เกษัชกรอุตสาหกรรมมักมีงานในความรับผิดชอบด้านการผลิต และควบคุมคุณภาพอยู่ล้นมือแล้ว หน้าที่ความรับผิดชอบด้านการประชาสัมพันธ์ทั้งของบริษัทและส่วนตัวเอง จึงตก เป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของด้านการตลาดไปเสียหมด ความเป็นจริงแล้ว การประชาสัมพันธ์โรงงาน และผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ของบริษัท ควรจะมี เกษัชกรอุตสาหกรรม เข้าไปมีส่วนร่วมด้วย ทั้งนี้ เพราะบางบริษัทฝ่ายการตลาดอาจไม่มี เกษัชกรทำงานร่วมอยู่ด้วย ดังนั้น จะมีเพียง เกษัชกรอุตสาหกรรม เท่านั้นที่เหมาะสมที่สุด ที่จะ เป็นตัวแทนของโรงงานในการให้ความกระจ่างด้านความรู้ทางผลิตภัณฑ์แก่ทั้งพนักงานขายและบุคคลภายนอก การที่ เกษัชกรอุตสาหกรรมสามารถเข้าร่วมกลุ่มกันได้ และมีการประชุม เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ และปัญหาระหว่างกันได้ ก็นับว่าเป็นการประชาสัมพันธ์ทั้งส่วนตัวและโรงงานที่ตนเองทำอยู่ด้วย อันไม่เป็นการปิดประตูรับความรู้ใหม่ ๆ เสียเลยทีเดียว

1.5 ความรับผิดชอบด้านการเงินและงบประมาณ

ผลการวิจัยพบว่า เกษัชกรอุตสาหกรรมส่วนใหญ่ขาดความรับผิดชอบด้านการบริหารการเงินและงบประมาณ ซึ่งอาจจะตรงกับความ เป็นจริงที่ทราบกัน โดยทั่วไปอยู่แล้วว่า ลักษณะการบริหารงานในโรงงานอุตสาหกรรมผลิตยาที่มีขนาดตั้งแต่ เล็กจนถึงขนาดกลางขึ้นไปจะเป็น

ระบบครอบครัว ซึ่งไม่ค่อยจะมีการวางแผนการดำเนินงานด้านการบริหารเพื่อรองรับความเจริญก้าวหน้าของบริษัทอย่างรัดกุมนัก ไม่มีการกำหนดแผนการขายล่วงหน้า ทำให้ไม่สามารถกำหนดความสามารถในการผลิตได้ล่วงหน้า เมื่อเกิดขายดีขึ้นมาก็ไม่สามารถจัดหาเครื่องมือผลิตได้ทัน ต้องทำงานล่วงเวลา เป็นต้น การว่าจ้างพนักงานจึงมักเลือกเอาที่ต้องจ่ายค่าจ้างไม่สูง โดยไม่คำนึงถึงความสามารถ และความรู้ว่าเหมาะสมกับงานหรือไม่ การขึ้นเงินเดือนหรือจ่ายเงินพิเศษก็ทำโดยขาดหลักการพิจารณาที่ถูกต้อง เป็นต้น เภสัชกรอุตสาหกรรมส่วนใหญ่จึงไม่มีหน้าที่ความรับผิดชอบด้านการเงินและการจัดงบประมาณแต่อย่างใด ซึ่งตามหลักการบริหารงานขายและงานผลิตในบริษัทฯ แผนปัจจุบันที่ได้ผลและมีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องมีการจัดการด้านการเงินและประมาณอย่างมีหลักเกณฑ์ และรัดกุมที่สุด

2. การศึกษา เปรียบเทียบความรับผิดชอบต่องานด้านบริหารของ เภสัชกรอุตสาหกรรมที่มีประสพการณ์ด้านการบริหารงานแตกต่างกัน

2.1 ศึกษาความรับผิดชอบต่องานด้านบริหารของ เภสัชกรอุตสาหกรรมกลุ่มที่มีประสพการณ์ด้านการบริหารงาน เปรียบเทียบกับ เภสัชกรอุตสาหกรรมกลุ่มที่ไม่มีประสพการณ์ด้านการบริหารงาน

จากผลการวิจัยปรากฏว่า ทั้งสองกลุ่มไม่มีความแตกต่างกัน เมื่อดูจากผลรวม ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 3.91 และ 3.60 ตามลำดับ ผลการวิจัยนี้ไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้แต่แรก แต่เมื่อทำการวิเคราะห์โดยละเอียดจากผลการวิจัยที่ได้จากตารางที่ 9 พบว่ากลุ่ม เภสัชกรอุตสาหกรรมที่มีประสพการณ์ด้านการบริหารงานมีแนวโน้มที่จะมีความรับผิดชอบด้านการบริหารงานบางด้านสูงกว่าเภสัชกรอุตสาหกรรมที่ไม่มีประสพการณ์ด้านการบริหารงาน ดังเช่น ด้านการวางแผน และจัดระบบงาน ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารการเงิน และสูงกว่ามากในด้านการวินิจฉัยและตัดสินใจสั่งการ ส่วนที่ต่ำกว่า คือ ด้านการติดตามผลการปฏิบัติงาน และด้านการประชาสัมพันธ์ ซึ่งตรงกับความจริงที่ว่าเภสัชกรอุตสาหกรรมที่มีประสพการณ์ด้านการบริหารงานมานาน และเคยรับผิดชอบงานด้านบริหารงานผลิตมาก่อนจะต้องมีประสพการณ์ความคุ้นเคยกับปัญหาต่องานด้านต่าง ๆ และเคยแก้ไขปัญหาเหล่านั้นมาบ้างก่อนแล้ว จึงย่อมมีความเชื่อมั่น และมั่นใจมากกว่าในการวินิจฉัย และตัดสินใจสั่งการ ส่วนด้านการวางแผน และ

การจัดองค์การ หรือระบบการบริหารงานผลิตที่มีประสิทธิภาพ ย่อมต้องอาศัยความชำนาญ และทักษะในงานด้านนี้มาก่อน เช่นเดียวกับด้านการบริหารงานบุคคล และการเงินที่ประสพการณ ีมา นานในการบริหารงานในโรงงานอุตสาหกรรมย่อม เป็นที่ไว้เนื้อเชื่อใจของ เจ้าของกิจการ ทำให้มีโอกาสได้มีส่วนร่วมในการ เข้าไปรับทราบปัญหาทางการเงินของบริษัท และบางครั้ง อาจร่วมพิจารณางบประมาณของบริษัทด้วยในฐานะผู้บริหารระดับสูง ส่วนการบริหารบุคคล เภลัชกรที่ทำงานด้านบริหารจะมีโอกาสได้ควบคุมบุคคลได้บังคับบัญชามานานกว่าและมีประสพการณ ี ในการแก้ปัญหาทางบริหารด้านบุคลากรได้ดีกว่า แต่การที่ต้องทำงานรับผิดชอบด้านการบริหาร ซึ่งอาจประกอบด้วยงานหลาย ๆ อย่างนอกจากงานผลิต หรือควบคุมคุณภาพย่อมมีเวลาติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานน้อยกว่า เภลัชกรที่ไม่ได้ทำงานด้านการบริหารงาน แต่ดูแลรับผิดชอบ งานด้านผลิตที่ตนเองรับผิดชอบอยู่เท่านั้น ซึ่งอาจทำให้ เภลัชกรอุตสาหกรรมที่มีประสพการณ ี การทำงานด้านบริหารมีความรับผิดชอบด้านการบริหารงานด้านการติดตามและประเมินผลการ ปฏิบัติงานต่ำกว่า เภลัชกรอุตสาหกรรมที่ไม่มีประสพการณ ีด้านการบริหารงาน นอกจากนี้ เภลัชกร อุตสาหกรรมที่มีประสพการณ ียังมีค่าเฉลี่ยที่ด้านประชาสัมพันธ์สูงกว่า เภลัชกรอุตสาหกรรมกลุ่มที่ ไม่มีประสพการณ ีด้านการบริหาร ซึ่งอภิปรายได้ว่า เภลัชกรที่ทำงานด้านบริหารย่อม เล็ง เห็น ความสำคัญของการประชาสัมพันธ์ และการให้ข้อเท็จจริงของโรงงานต้นต่อฝ่ายขาย เพื่อนำไป ชี้แจงให้แก่ผู้ใช้ยาทราบถึงคุณภาพยาที่ตนผลิตได้อย่างถูกต้องอันจะนำมาซึ่งความ เจริญก้าวหน้า ของโรงงานและตนเองในด้านชื่อเสียงอันดีงามต่อไป ทั้งยัง เล็ง เห็นการ เข้าร่วมกลุ่ม เภลัชกร อุตสาหกรรมและสมาคมอื่น เพื่อการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกัน อัน เป็นการเพิ่มพูนความรู้ รอบตัวซึ่งอาจ เป็นประโยชน์ในการทำงานต่อไปด้วย

2.2 ศึกษา เปรียบ เทียบความรับผิดชอบต่องานด้านบริหารระหว่าง เภลัชกรอุตสาหกรรม กลุ่มที่มีประสพการณ ีด้านการบริหารงานมาก กับกลุ่มที่มีประสพการณ ีด้านการบริหารน้อย

จากผลการวิจัยปรากฏว่า กลุ่ม เภลัชกรอุตสาหกรรมที่มีประสพการณ ีด้านการบริหารมาก และน้อยมีความรับผิดชอบต่องานด้านบริหารไม่แตกต่างกัน โดยกลุ่ม เภลัชกรอุตสาหกรรมที่มี

ประสพการณ์มากมีค่าเฉลี่ยเพียง 3.67 ส่วนกลุ่มที่มีประสพการณ์ด้านการบริหารน้อยกลับมีค่าเฉลี่ย 4.04 ซึ่งมากกว่าเล็กน้อย ผลการวิจัยนี้ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า เกษตรกรอุตสาหกรรมที่มีประสพการณ์ด้านการบริหารงานมากและน้อยจะมีความรับผิดชอบต่องานด้านบริหารงานต่างกัน เมื่อวิเคราะห์ผลการวิจัยที่ได้จากตารางที่ 7 ซึ่งแสดงค่าเฉลี่ยของความรับผิดชอบต่องานด้านบริหารในด้านต่าง ๆ ทั้ง 6 ด้าน ปรากฏว่ากลุ่มเกษตรกรอุตสาหกรรมที่มีประสพการณ์ด้านการบริหารน้อย กลับมีความรับผิดชอบต่องานด้านบริหาร ด้านการวางแผน และจัดองค์การ ด้านการติดตามผลการปฏิบัติงาน และด้านการวินิจฉัย และตัดสินใจสั่งการ และด้านการประชาสัมพันธ์ สูงกว่ากลุ่มเกษตรกรอุตสาหกรรมที่มีประสพการณ์ด้านการบริหารงานมาก สาเหตุที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นผลมาจากว่า กลุ่ม เกษตรกรทั้งสองกลุ่มมีประสพการณ์ด้านการบริหารงาน เสมอล้ำกันอยู่ คือ กลุ่มที่มีประสพการณ์การบริหารงานน้อยจะมีหน้าที่และความรับผิดชอบต่องานด้านบริหารในขอบเขตจำกัด เช่น การคุมการวางแผนการผลิต การติดตามผลงาน การสั่งการในโรงงานที่ตนทำงานอยู่เท่านั้น ซึ่งงานมีปริมาณน้อยทำให้เกิดความผิดพลาดน้อย และ เล็งผลเลิศในงานมากกว่าพวกที่มีประสพการณ์การทำงานมาก ซึ่งแน่นอนว่าทุกคนมีอายุการทำงานนาน และรับผิดชอบด้านการบริหารในขอบเขตที่กว้างขวางกว่ากลุ่มแรกมาก อาจต้องควบคุมนโยบายการผลิตทั้งหมด การวางแผน และจัดระบบงานก็ดี การตัดสินใจสั่งการ การบริหารงานบุคคล บริหารการเงินต่าง ๆ ย่อมต้องทำโดยรัดกุม และต้องไม่ผิดพลาดด้วย

3. การศึกษาเปรียบเทียบความรับผิดชอบต่องานด้านบริหารของ เกษตรกรอุตสาหกรรมชายและหญิง

จากผลการวิจัยปรากฏว่าทั้งสองกลุ่มมีความรับผิดชอบต่องานด้านบริหารงานไม่แตกต่างกัน โดยที่กลุ่ม เกษตรกรอุตสาหกรรมหญิงมีค่าเฉลี่ย 3.72 และกลุ่ม เกษตรกรอุตสาหกรรมชายมีค่าเฉลี่ย 4.06 ผลการวิจัยไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ว่า เกษตรกรอุตสาหกรรมชายจะมีความรับผิดชอบต่องานด้านบริหารงานสูงกว่า เกษตรกรอุตสาหกรรมหญิง

ผลการวิจัย เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความรับผิดชอบต่องานด้านบริหารของ เกษตรกรอุตสาหกรรมหญิงและชายในด้านต่าง ๆ ทั้ง 6 ด้าน ปรากฏว่า เกษตรกรอุตสาหกรรมชาย

มีความรับผิดชอบทางการเงิน ด้านการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน และด้านการประชาสัมพันธ์ สูงกว่า เภสัชกรอุตสาหกรรมหญิงที่ระดับ 0.01 และ 0.05 ตามลำดับ แต่มีความรับผิดชอบด้านการวางแผนและจัดองค์การ ด้านการวินิจฉัย และตัดสินใจสั่งการ และด้านการบริหารงานบุคคลไม่แตกต่างกัน ซึ่งตรงกับความเป็นจริงที่ว่า เภสัชกรอุตสาหกรรมชายจะมีความใกล้ชิดกับพนักงานได้บังคับบัญชามากกว่า เภสัชกรอุตสาหกรรมหญิง ซึ่งสังคมไทยๆ หัวหน้างานชายจะมีความสนิทสนมกับคนงานทั้งในและนอกเวลาทำงาน ซึ่งเป็นสาเหตุที่เกิดความแตกต่างกันทางการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน การที่มีความใกล้ชิดกันมาก สามารถให้โอกาสติดตามสอบถามผลการทำงานของผู้ใต้บังคับบัญชาได้มากกว่า การติดต่อกับบุคคลอาชีพเดียวกันก็เช่นเดียวกันที่ความจริงแล้ว เภสัชกรชายจะมีเพื่อนฝูงมากกว่าและติดต่อคบหากันมากกว่า เภสัชกรหญิง ซึ่งวัฒนธรรมไทย ๆ ไม่เปิดโอกาสให้ทำได้เหมือนเภสัชกรชาย

4. การศึกษา เปรียบเทียบความรับผิดชอบต่องานด้านบริหารของ เภสัชกรอุตสาหกรรมที่จบการศึกษาครั้งสุดท้ายจากต่างประเทศกับกลุ่ม เภสัชกรอุตสาหกรรมที่จบการศึกษาครั้งสุดท้ายจากสถาบันการศึกษาในประเทศไทย

ผลการวิจัยปรากฏว่า เภสัชกรอุตสาหกรรมกลุ่มที่จบการศึกษาครั้งสุดท้ายจากสถาบันในต่างประเทศ มีความรับผิดชอบต่องานด้านบริหารสูงกว่า เภสัชกรอุตสาหกรรมที่จบการศึกษาจากสถาบันการศึกษา หรือคณะเภสัชศาสตร์ในประเทศไทย โดยที่ทั้งสองกลุ่มมีค่าเฉลี่ยที่ 4.35 และ 3.65 ตามลำดับ

ผลการวิจัยเปรียบเทียบของ เภสัชกรอุตสาหกรรมทั้งสองกลุ่มต่องานด้านบริหารในด้านต่าง ๆ ทั้ง 6 ด้าน ผลปรากฏว่า เภสัชกรอุตสาหกรรม ที่จบการศึกษาครั้งสุดท้ายจากสถาบันในต่างประเทศ จะมีความรับผิดชอบสูงกว่ากลุ่ม เภสัชกรอุตสาหกรรมที่จบการศึกษาครั้งสุดท้ายจากสถาบันการศึกษาในประเทศไทย ในด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน และการประชาสัมพันธ์ ส่วนด้านการวางแผนและจัดองค์การ ด้านการวินิจฉัย และตัดสินใจสั่งการ และบริหารการเงินไม่มีความแตกต่างกัน เป็นที่น่าสังเกตว่า

ในกลุ่ม เกษัชกรอุตสาหกรรมที่จบการศึกษาจากสถาบันการศึกษาในต่างประเทศ จะมีจำนวนมากถึง 12 คน จากจำนวนตัวอย่างทั้งหมด 15 คน หรือร้อยละ 80 ที่จบการศึกษาชั้นปริญญาตรีจากสถาบันการศึกษาในประเทศไทย ก่อนเดินทางไปศึกษาต่อในระดับปริญญาโทและปริญญาเอกในต่างประเทศ และยังเป็น เกษัชกรอุตสาหกรรมที่มีอายุในระดับตั้งแต่ 31 ปีขึ้นไปทั้งสิ้น และทุกคนรับผิดชอบตำแหน่งงานในระดับบริหาร เกือบทั้งสิ้น จึงพออภิปรายได้ว่า สาเหตุที่กลุ่ม เกษัชกรอุตสาหกรรมที่จบการศึกษาครั้งสุดท้ายในประเทศไทย กับต่างประเทศมีความรับผิดชอบต่องานด้านบริหารต่างกัน อาจเป็น เพราะว่าคุณสมบัติของกลุ่ม เกษัชกรอุตสาหกรรมทั้งสองกลุ่มนี้แตกต่างกัน ทั้งด้านประสบการณ์การทำงาน ด้านบริหาร เลื่อมล้ำกันอยู่นั่นเอง